

“El jove que no accepta la complexitat del món passa d’entendridor a grotesc”

Pere Antoni Pons (Campanet, Mallorca, 1980), poeta i periodista, publica a Empúries la seva primera novel·la, *La felicitat dels dies tristos*, premi Documenta.

—L’estat d’ànim del protagonista, un universitari que del desconcert i la tristor passa a un cert grau de maduresa i de tranquil·litat d’esperit, us és familiar?

—La novel·la, que no és tan autobiogràfica com pot semblar, no l’he escrita perquè jo hagi tingut aquest estat d’ànim, sinó perquè l’han tingut molts. És un estat d’ànim generacional.

—Per a fer la novel·la que heu fet heu hagut de tenir clar què és la maduresa, com s’hi arriba.

—Per a mi la maduresa és assumir la complexitat del món. Un adolescent és la persona que davant la complexitat de les coses, davant els grisos, els matisos, se sent absolutament desbordat i no entén res perquè creu que les coses han de ser en blanc i negre. I, en canvi, la maduresa és acceptar que el món i la vida és un gran gris. El títol sintetitza això, la capacitat de trobar una certa felicitat, vivor o energia vital, a partir de coses que et són completament adverses.

—Si la novel·la sembla autobiogràfica és perquè el protagonista té punts en comú amb l’autor, no? És un mallorquí que estudia una carrera de lletres a Barcelona i té inquietuds literàries, com ha estat el vostre cas.

—Sí. I a més la carrera de lletres és filologia anglesa. Els elements autobiogràfics són molt mínims, molt de base. Vaig agafar l’esquema autobiogràfic perquè era un bon punt de partida per a desenvolupar el viatge iniciàtic del protagonista. I quan calia triar entre el retrat personal, que no interessa ningú, o seguir la línia del relat, la lògica de la narració, i fer una bona novel·la, optava per aquesta segona opció. A més, hi ha tant de mi en el protagonista com en els personatges secundaris, fins i tot en la noia que el protagonista estima. Crec que els autors s’han de repartir una mica pertot.

—El pas de la poesia a la prosa ha estat fàcil?

—Fàcil, perquè per les raons que sigui ara la poesia ja m’interessa molt poc, fins i tot com a lector. M’interessa més la novel·la. I més la biografia i l’assaig periodístic que no l’assaig creatiu i el filosòfic. Sense que pensi que uns

Pere Antoni Pons publica a Empúries la seva primera novel·la, *La felicitat dels dies tristos*. És premi Documenta.

gèneres són millors que els altres. És la meva evolució com a lector. I en poesia ja havia controlat els excessos verbals.

—El repte era anar més enllà del retrat generacional, de les preocupacions que tenim en una edat determinada, no?

—El retrat generacional hi és, però he volgut parlar de la vida d’un personatge que entén que per a estar còmode dins el món necessita assumir-lo amb tota la complexitat, i aquest sentiment universal pot arribar a qualsevol lector.

—El protagonista és mallorquí i això us va bé perquè viu a Barcelona sense tenir la família al damunt.

—I també per a crear un contrast entre dos mons. No se sent bé ni satisfet a Mallorca i pensa, equivocadament, que anant-se’n a un altre lloc es trobarà bé. I llavors li ve una angoixa en veure que si no es troba bé enlloc és perquè la culpa no és del món sinó seva. És

un desplaçament geogràfic que et posa davant un repte vital, emocional o moral.

—Per què feu que els pares visquin separats i la mare sigui distant?

—Construir un personatge és, a més d’inventar-li un perfil determinant, problematitzar-li l’existència tant com sigui possible, dintre la lògica del relat. Per tant, m’interessava que la família fos desestructurada, amb una mare molt particular que ha exercit poc de mare i un pare bonhomíós bastant destrossat per la vida.

—Només ho heu fet per a complicar-li l’existència?

—No. I per a apuntalar el sentit de la novel·la: són personatges que, tot i les adversitats, han tingut una vida amb moments més o menys resplendents de felicitat o satisfacció. Serveixen d’exemple o fins i tot d’escarn per al fill: tens vint anys i sents que tot és un gran problema, que tot et desborda; doncs bé, mira com aquesta gent de cinquanta anys, amb una vida feixuga, han estat capaços d’anar endavant. És com dir-li que no en faci un gra massa, perquè deixarà de ser entendridor i acabarà essent patètic i grotesc; és el problema dels adolescents i dels joves, tant a la vida com a la literatura.

Lluís Bonada